

هیئت داوران نشریه این دوره

دکتر احمدپور، علی (دانشگاه فردوسی مشهد)
 دکتر ایرانخواه، عبدالله (دانشگاه کاشان)
 دکتر پاک‌سرشت، سعید (شرکت ملی گاز ایران)
 دکتر حقیقی‌اصل، علی (دانشگاه سمنان)

دکتر خجسته سالکویه، یاسر (دانشگاه گیلان)
 دکتر خدیویپارسی، پریسا (دانشگاه تهران)
 دکتر زئوف، فرشته (دانشگاه گیلان)
 دکتر زاهدی، پیام (دانشگاه تهران)
 دکتر زینالی هریس، سعید (دانشگاه فردوسی مشهد)
 دکتر فرهادیان، مهرداد (دانشگاه اصفهان)

دکتر محمدی، تورج (دانشگاه علم و صنعت ایران)
 دکتر معصومی، میراسماعیل (دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تهران
 شمال)
 دکتر مقدس، جعفرصادق (دانشگاه صنعتی سهند)



نکته‌ای ناگفته درباره سرقت علمی

در گذشته بیشتر، و اکنون کمتر، دیده می‌شد و می‌شود که استادی، علی‌رغم این که زحمت عمده ایجاد یک اثر علمی برعهده دانشجو بوده است، در هنگام چاپ و انتشار آن اثر در نشریه‌ای یا در قالب کتاب، نام خود را مقدم بر نام دانشجو آورده است. تقریباً در همه موارد، دانشجو به دلایل مختلف نه تنها اعتراضی نمی‌کند، بلکه در مواردی هم به احترام استاد، خود اقدام به چنین کاری می‌کند و شاید انتظار دارد که استاد این جابه‌جایی اسم را مطرح کند، که البته غالباً هم چنین اتفاقی می‌افتد.

متأسفانه در کشور ما سرقت علمی بسیار معمول شده است. تکرار روش‌های معمول، و ابداع روش‌های نو در سرقت علمی کم و بیش قبح خود را از دست داده است. به‌ندرت مجازات و تنبیهی درخور و سزاوار برای دزدی‌های علمی، چه از جانب دادگاه‌ها و مقامات قضایی و چه از سوی مراجع علمی اعمال شده و می‌شود؛ به همین دلیل است که این فاجعه و لکه ننگ کماکان بر گردن جامعه علمی کشور آویخته شده است.

استادان و مدرسان دانشگاه می‌توانند در گریز از این مصیبت و نشان دادن هرچه آشکارتر سرقت علمی و از بین بردن این لکه ننگ از دامان جامعه علمی کشور نقش بسیار مؤثری بازی کنند، که از آن جمله می‌توان توجه ویژه به اخلاق علمی و مهندسی در کلاس درس و آزمایشگاه را برشمرد. واضح است که خود استادان باید به انجام چنین امر مهمی اعتقاد داشته باشند و خود تمام موارد مربوط به سرقت علمی را به طور کامل رعایت کنند.

یکی از مصادیق بارز دزدی علمی که متأسفانه برخی استادان به عمد یا سهو توجهی به آن نمی‌کنند، آوردن اسم خود مقدم بر نام دانشجویی است که عمده کار تولید یک مقاله علمی بر دوش او بوده است. در جامعه علمی مرسوم است که نام نفر اول در جمع مؤلفان یک اثر علمی حاکی از سهم بیشتر او در پدید آوردن آن اثر علمی است. حال اگر استادی نام خود را مقدم بر نام دانشجویی بیاورد که فی‌الواقع عمده سهم را در ایجاد آن اثر داشته است، مرتکب دزدی علمی شده است. این ادعا که اگر من نبودم چنین اثری به وجود نمی‌آمد یا من صاحب ایده بوده‌ام و... فقط سرپوشی است که استاد می‌خواهد بر این دزدی علمی بگذارد و یا از قبح کار خود بکاهد، که البته زشتی این کار ناپسند بر هیچ کسی پوشیده نیست.

حال به فرض این که استاد سهم چشمگیری هم در پدید آمدن یک اثر علمی ایفا کرده باشد، باز هم بسیار پسندیده‌تر است که سهم دانشجو را که معمولاً جوان‌تر است و بیشتر جویای نام، بر خود مقدم دارد و رسم استادی و جوانمردی را به شاگرد خود عملاً نشان دهد.

جلال شایگان